

Tjänsteproduktionsindex 2013

HA0104

I denna beskrivning redovisas först allmänna och legala uppgifter om undersökningen samt dess syfte och historik. Därefter redovisas undersökningens innehåll och tillförlitlighet samt hur den genomförs och hur man kan ta del av resultaten. Genom att klicka på en rubrik i innehållsförteckningen kommer man direkt till aktuellt avsnitt. Detta dokument avser undersökningsperioden 2013-01-01 till 2013-12-31.

Innehållsförteckning

A	Allmänna uppgifter	3
A.1	Ämnesområde.....	3
A.2	Statistikområde.....	3
A.3	SOS-klassificering.....	3
A.4	Statistikansvarig.....	3
A.5	Statistikproducent.....	3
A.6	Uppgiftsskyldighet.....	3
A.7	Sekretess och regler för behandling av personuppgifter.....	3
A.8	Gallringsföreskrifter.....	4
A.9	EU-reglering.....	4
A.10	Syfte och historik.....	4
A.11	Statistikanvändning.....	4
A.12	Uppläggning och genomförande.....	4
A.13	Internationell rapportering.....	6
A.14	Planerade förändringar i kommande undersökningar.....	6
B	Kvalitetsdeklaration	7
B.0	Inledning.....	7
B.1	Innehåll.....	7
1.1	Statistiska målstorheter.....	7
1.1.1	Objekt och population.....	7
1.1.2	Variabler.....	7
1.1.3	Statistiska mått.....	7
1.1.4	Redovisningsgrupper.....	8
1.1.5	Referenstider.....	8
1.2	Fullständighet.....	8
B.2	Tillförlitlighet.....	8
2.1	Tillförlitlighet totalt.....	8
2.2	Osäkerhetskällor.....	8
2.2.1	Urval.....	8
2.2.2	Ramtäckning.....	9
2.2.3	Mätning.....	9
2.2.4	Svarsbortfall.....	9
2.2.5	Bearbetning.....	9

2.2.6	Modellantaganden.....	9
2.3	Redovisning av osäkerhetsmått.....	9
B.3	<i>Aktualitet</i>	10
3.1	Frekvens.....	10
3.2	Framställningstid.....	10
3.3	Punktlighet.....	10
B.4	<i>Jämförbarhet och sammanvändbarhet</i>	10
4.1	Jämförbarhet över tiden.....	10
4.2	Jämförbarhet mellan grupper.....	10
4.3	Sammanvändbarhet med annan statistik.....	10
B.5	<i>Tillgänglighet och förståelighet</i>	10
5.1	Spridningsformer.....	10
5.2	Presentation.....	10
5.3	Dokumentation.....	10
5.4	Tillgång till primärmaterial.....	10
5.5	Upplysningstjänster.....	11

A Allmänna uppgifter

A.1 Ämnesområde

Ämnesområde:

Handel med varor och tjänster

A.2 Statistikområde

Statistikområde:

Inrikeshandel

A.3 SOS-klassificering

Tillhör (SOS)

För undersökningar som ingår i Sveriges officiella statistik gäller särskilda regler när det gäller kvalitet och tillgänglighet, se Förordningen om den officiella statistiken (2001:100)

A.4 Statistikansvarig

Myndighet/organisation: Statistiska centralbyrån

Postadress: 701 89 Örebro

Besöksadress: Klostergatan 23

Kontaktperson: Enhetschef Margareta Eriksson

Telefon: 019- 17 60 62

Telefax: 019 - 17 70 82

E-post: fornamn.efternamn@scb.se

A.5 Statistikproducent

Myndighet/organisation: Statistiska centralbyrån

Postadress: 701 89 Örebro

Besöksadress: Klostergatan 23

Kontaktperson: Enhetschef Margareta Eriksson

Telefon: 019- 17 60 62

Telefax: 019 - 17 70 82

E-post: fornamn.efternamn@scb.se

A.6 Uppgiftsskyldighet

Skyldighet att lämna uppgifter till undersökningen gäller enligt lagen om den officiella statistiken (SFS 2001:99), statistikförordningen (SFS 2001:100) och SCB:s föreskrifter (SCB-FS 2012:11).

A.7 Sekretess och regler för behandling av personuppgifter

I myndigheternas särskilda verksamhet för framställning av statistik gäller sekretess enligt 24 kap. 8 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400). Vid automatiserad behandling av personuppgifter gäller reglerna i personuppgiftslagen (1998:204). På statistikområdet finns dessutom särskilda regler för personuppgiftsbehandling i lagen (2001:99) och förordningen (2001:100) om den officiella statistiken.

A.8 Gallringsföreskrifter

Blanketter gallras efter 1 år. Observationsregister med registeruppgifter och primärdata överlämnas till Riksarkivet så snart de inte behövs i produktionen. Systemdokumentation bevaras och överlämnas till arkivet. Program och dylikt gallras när de inte behövs för bearbetningar.

A.9 EU-reglering

Statistiken är inte EU reglerad.

A.10 Syfte och historik

Tjänsteproduktionsindex (TjPI) är ett månatligt volymindex som tagits fram för att vara en aktuell indikator över tjänsteproduktion. I utredningen "Utveckling och förbättring av den ekonomiska statistiken", Statens Offentliga Utredningar (SOU) 2002:118, framfördes önskemål om statistik över tjänstesektorns produktion på månadsbasis. Mot bakgrund av detta utvecklades det månatliga TjPI under åren 2007-2008. Data för det månatliga TjPI finns från januari år 2000.

A.11 Statistikanvändning

TjPI används som underlag för BNP-beräkningarna och kan användas av enskilda företag, organisationer och regionala organ för branschstudier, marknadsanalyser och konjunkturbedömningar. Användarna av TjPI är bland andra nationalräkenskapsenheten (NR) vid SCB, Riksbanken, Konjunkturinstitutet, Finansdepartementet och forskare

A.12 Uppläggning och genomförande

Tjänsteproduktion mäts i termer av förädlingsvärde och TjPI är ett volymindex utformat för att mäta förändring i förädlingsvärdevolymer mellan två tidpunkter. Förädlingsvärdevolym kan ses som skillnaden i volym mellan vad som slutligen *produceras* av varor/tjänster (output) och vad som behövs i *förbrukning* för att producera dessa varor/tjänster (input). Förädlingsvärdevolym kan bara mätas om det är möjligt att mäta både input- och outputsidan. Det är i allmänhet svårt på korttidsbasis och därför bygger TjPI på antagandet att outputsidan ensamt kan representera förändringar i förädlingsvärdevolym.

Inom en detaljbransch används samma metod för approximation av förädlingsvärdevolym men för olika detaljbranscher kan olika metoder för approximation användas. Data som vanligen används i ett produktionsindex som approximation för förändring i förädlingsvärdevolym är:

- förändring i deflaterade omsättningsvärden

- förändring i observerade volymer/kvantiteter
- förändring i arbetade timmar

vilka även är internationellt vedertagna samt rekommenderade av European System of Accounts (ESA).

I TjPI används förändring i deflaterade omsättningsvärden som approximation för förändring i förädlingsvärdevolym för alla detaljbranscher förutom för *Stödtjänster till sjötransport (SNI 52.22)*, *Stödtjänster till lufttransport (SNI 52.23)* och *Uthyrning och förvaltning av egna eller arrenderade fastigheter och småhus (SNI 68201)*. För dessa fyra detaljbranscher används volymmått för skattningen av förädlingsvärdevolymer.

Uppgifter om omsättning samlas in via urvalsundersökningen *Omsättningsstatistik för tjänstesektorn*. Rampopulationen definieras en gång per år med hjälp av SCB:s företagsregister (FDB) och omfattar företag med mer än 200 000 kronor i årsomsättning inom branscherna 36-96 (exkl. 64-66) med sektorkod 110, 120, 130, 611 och 612 (enligt standard för institutionell sektorindelning: INSEKT 2000). Branschnomenklaturen som används i undersökningen är SNI2007, den till Sverige anpassade NACE Rev 2. Den rampopulation som upprättades i mars år 2013 innehöll cirka 290 000 företag. Designen är ett stratifierat urval med obundet slumpmässigt urval inom strata, där stratifieringen görs med avseende på branschtillhörighet och företagsstorlek. Varje år i mars dras ett nytt urval och nya enheter inkluderas, samtidigt som ett antal enheter lämnar undersökningen. Uppgifter om omsättning samlas in med hjälp av webb- och pappersblanketter. Granskning och eventuell rättning genomförs av inkomna uppgifter. Därefter skattas de totala omsättningsvärdena inom respektive bransch. Imputering används för att kompensera för objektsbortfall. Ett preliminärt månatligt omsättningsindex och TjPI baseras på ett delurval av företag ur Omsättningsstatistikens hela urval. Ett definitivt månatligt Omsättningsindex baseras sedan på hela Omsättningsstatistikens urval. Definitivt Omsättningsindex används för att revidera de preliminära TjPI.

Uppgifter om prisförändringar, som används för att deflatera omsättning, hämtas från en rad olika källor. De deflaterare som används i Tjänsteproduktionsindex är *tjänste-, konsument-, producent-, och importprisindex* samt *löneindex* i de fall där lämplig deflator saknas. Prisuppgifterna som används baseras på uppgifter från olika undersökningar inom främst prisstatistiken (Tjänsteprisindex, Producentprisindex och Konsumentprisindex). Löneindexet baseras på undersökningar från lönestatistiken (Konjunkturstatistik).

Volymuppgifter för 52.22, 52.23 och 68201 hämtas från olika källor. För 52.22 hämtas antal lotsningar, lotsavgifter, farledbruttoomsättning och farledgodssättning från Sjöfartsverkets delårsrapport. För SNI 52.23 hämtas antal landningar och antals inrikes- och utrikespassagerare från Transportstyrelsens transportstatistik. För 68201 görs volymantagande över stocken av antalet färdigställda lägenheter och småhus med hjälp av SCB:s statistik över nybyggda bostäder.

Utifrån deflaterade omsättningsuppgifter och reflaterade volymuppgifter för (SNI 52.22, 52.23 och 68.201) beräknas indexserier med kedjeindexmetoden, där uppgift om förädlingsvärden används som vikter vid indexberäkningen. Ett preliminärt Tjänsteproduktionsindex (TjPI) publiceras cirka 35 dagar efter referensmånadens slut och ett definitivt TjPI (för samtliga månader ingående i

ett kvartal) cirka 65 dagar efter referenskvartalets slut.

Varje månad publiceras statistiken i form av indextal, som speglar nivån på tjänsteproduktionen (förädlingsvärde och förädlingsvärdevolymer) i förhållande till referensåret 2010, det vill säga genomsnittet av 2010 års indextal är 100. TjPI publiceras på en aggregerad nivå, cirka 20 redovisningsgrupper i det preliminära TjPI och cirka 30 redovisningsgrupper i det definitiva TjPI. Statistiken publiceras på SCB:s webbplats i form av tabeller, diagram samt i Sveriges Statistiska Databaser (SSD). Uppgifterna publiceras cirka 35 dagar efter referensmånadens utgång.

A.13 Internationell rapportering

Ett engelskt pressmeddelande läggs ut på hemsidan varje månad.

A.14 Planerade förändringar i kommande undersökningar

För närvarande pågår ett arbete med att samordna tre viktiga kortperiodiska undersökningar, Konjunkturstatistik för industrin, Omsättningsstatistik för tjänstesektorn och Varuhandelns lager. En samordnad undersökning för industri- och tjänstesektorn med avseende på bland annat urvalsdesign, estimation och insamlingsvariabel medför att Nationalräkenskaperna (NR) på SCB får ett bättre underlag med högre kvalitet till kvartalsberäkningarna av BNP.

B Kvalitetsdeklaration

B.0 Inledning

Tjänsteproduktionsindex är en härledd variabel som mäter förädlingsvärdets utveckling i fasta och kalenderkorrigerade indextal. Tjänsteproduktionsindex mäts per månad, kvartal och år för samtliga ingående branscher i tjänstenäringen.

B.1 Innehåll

1.1 Statistiska målstorheter

Tjänsteproduktionsindex redovisas som indextal med basår 2010 samt som den årliga förändringen mätt i procent. Indikatorn redovisas totalt för hela tjänstesektorn och fördelat på olika branschgrupper med startår 2000. För tjänsteproduktionsindex görs ingen insamling. Tjänsteproduktionsindex är en härledd indikator som baseras på data från omsättningsstatistiken och priser. För undersökningstekniska detaljer hänvisas läsaren till beskrivningen av omsättningsstatistiken HA0101 och undersökningen för priser PR0801 (Tjänsteprisindex), PR0301 (Producentprisindex), PR0101 (Konsumentprisindex), och AM0101 (Konjunkturstatistik, löner för privat sektor (KLP)) samt AM0102 (Konjunkturstatistik, löner för statlig sektor (KLS)).

1.1.1 Objekt och population

TjPI är en produkt av redan sammanställd statistik såsom omsättningsstatistiken inom tjänstesektorn och olika prisindexar. Ingen egen insamling sker inom ramen för denna statistik. Objekt och population för TjPI är alla juridiska enheter i Sverige inom tjänstesektorn, dvs alla juridiska enheter inom branscherna SNI36–96 exkl 41-43 och 64-66 enligt sni2007 klassifikationen.

1.1.2 Variabler

Tjänsteproduktionsindex omfattar följande variabler*:

- 1) Tjänsteproduktionsindex i fasta och kalenderkorrigerade priser
- 2) Tjänsteproduktionsindex i fasta priser
- 3) Tjänsteproduktionsindex i löpande och kalenderkorrigerade priser
- 4) Tjänsteproduktionsindex i löpande priser
- 5) Tjänsteproduktionsindex i säsongjusterade indexvärden
- 6) Tjänsteproduktionsindex i trendberäknade värden
- 7) Årsförändring av tjänsteproduktionsindex i löpande priser
- 8) Årsförändring av tjänsteproduktionsindex i fasta och kalenderkorrigerade indexvärden
- 9) Årsförändring av tjänsteproduktionsindex i fasta priser
- 10) Årsförändringen i tjänsteproduktionsindex i löpande och kalenderkorrigerade indexvärden

*Utförlig beskrivning av ingående variabler hänvisas läsaren till respektive undersökning (se ovan stycke 1.1).

1.1.3 Statistiska mått

TjPI: Indextal (2010=100), ändring i procent (under den senaste tolv månadersperioden). TjPI är konstruerat som ett kedjeindex med årslänkar. Denna form av index används även av Nationalräkenskaperna (NR). TjPI beräknas som ett kedjeindex med årliga länkar. Viktbasperioden i TjPI är alltid föregående år; fastprisberäkningarna görs från löpande priser i föregående års priser. Varje årslänk mäter hur mycket den genomsnittliga produktionsnivån under respektive år har förändrats från den genomsnittliga produktionsnivån under föregående år. Man kan säga att kedjningen går via helår. Under år 2009 har tjänsteproduktionsindex utökats med två nya variabler. De nya variablerna utgår från fastprisjusterade och kalenderkorrigerade tjänsteproduktionsindex som har säsongrensats och trendberäknats med hjälp av X12 Arima.

Utvecklingstalen inom respektive branschgrupp vägs ihop med hjälp av branschernas relativa bidrag till BNP för tjänstesektorn, baserat på branschernas förädlingsvärde. Vikterna hämtas på grov branschnivå från Nationalräkenskaperna (NR) och på mer detaljerad nivå från undersökningen Företagens ekonomi (FEK).

1.1.4 Redovisningsgrupper

Resultaten beräknas för 196 branschgrupper. Resultaten offentliggörs fördelat på 33 branschgrupper på 2-siffernivå och aggregat enligt SNI2007.

Redovisningsvariabler är tjänsteproduktionsindex. Tjänsteproduktionsindex redovisas i löpande priser, i löpande och kalenderjusterade indextal, fasta priser samt fast- och kalenderjusterade indextal. Dessutom redovisas tjänsteproduktionsindex i säsongrensade- och trendberäknade indexvärden.

1.1.5 Referenstider

Referensperiod är kalendermånad.

1.2. Fullständighet

Inte aktuellt.

B.2 Tillförlitlighet

2.1 Tillförlitlighet totalt

Tjänsteproduktionsindex bygger på resultat från andra statistiska undersökningar. Statistiska mått på osäkerheten i tjänsteproduktionsindex finns för närvarande inte.

2.2 Osäkerhetskällor

2.2.1 Urval

Tjänsteproduktionsindex bygger på resultat från andra undersökningar. För övriga tjänstesektorn undersöks på månadsbasis cirka 7 700 företag och på kvartalsbasis ytterligare 4 400 företag. Totalt undersöks cirka 12 100 företag varje kvartal inom övriga tjänstesektorn.

För närmare information om urval se i avsnitt A12 nämnda undersökningar.

2.2.2 *Ramtäckning*

För omsättningsstatistiken är övertäckningen cirka 5 procent vid urvalstillfället. För närmare information se respektive undersökning.

2.2.3 *Mätning*

Från omsättningsstatistiken: Mätinstrumentet är en enkät som skickas ut varje månad/kvartal till uppgiftslämnaren. På enkäten skall företaget fylla i aktuell periods omsättning. Anvisningarna på enkäten anger om omsättningen skall vara inklusive/exklusive moms och inklusive/exklusive export. I anvisningarna står det även att omsättningsuppgiften skall avse hela företagets omsättning för perioden och att beloppet skall anges i tusentals kronor. På enkäten redovisas företagets tidigare lämnade uppgifter under undersökningsåret och lämnad uppgift samma period föregående år. Företaget har alltså möjlighet att kontrollera och korrigera en felaktigt lämnad uppgift för en tidigare period. Dessutom redovisas vilken bransch som företaget tillhör och om branschen inte stämmer så har företaget möjlighet att beskriva sin huvudsakliga verksamhet.

För närmare information se respektive undersökning.

2.2.4 *Svarsbortfall*

Den genomsnittliga ovägda svarsfrekvensen för omsättningsstatistiken var 2012 ca 79 procent. Och den vägda svarsfrekvensen ca 92 procent.

2.2.5 *Bearbetning*

Lämnas uppgiften in via webbplatsen kontrolleras uppgiften mot föregående period och här har företag möjlighet att kommentera uppgiften. Vid manuell registrering granskas uppgifterna mot tidigare lämnade värden. Sedan kontrolleras uppgifterna så att de inte är ackumulerade uppgifter eller tusenfel.

Makrogranskningen innebär att varje enskild bransch eller branschgrupp granskas för att hitta utvecklingstal och konfidensintervall som är onaturliga och avvikande. I branscher med ett något avvikande utvecklingstal studeras uppgifterna för företagen i branschen. Företagsuppgifter som avviker mycket mot tidigare lämnade uppgifter till SCB och/eller till Momsregistret tidigare perioder studeras på mikronivå och verifieras eventuellt via företagskontakt.

Materialet från de olika delundersökningarna är granskat innan det bearbetas för tjänsteproduktionsindex. En slutlig granskning görs på aggregerade branschdata före publicering.

2.2.6 *Modellantaganden*

Beräkningar baserade på omsättningsstatistiken är inte korrigerade för lagerförändringar, vilket kan snedvrída resultaten för enskilda branscher.

2.3 **Redovisning av osäkerhetsmått**

Ingen redovisning av osäkerhetsmått görs.

B.3 Aktualitet

3.1 Frekvens

Tjänsteproduktionsindex publiceras månadsvis.

3.2 Framställningstid

Tjänsteproduktionsindex för en given månad publiceras ca 35 dagar efter månadens slut.

3.3 Punktlighet

Publicering sker enligt på förhand fastställd publiceringsplan.

B.4 Jämförbarhet och sam användbarhet

4.1 Jämförbarhet över tiden

Se respektive undersökning.

4.2 Jämförbarhet mellan grupper

Se respektive undersökning.

4.3 Sam användbarhet med annan statistik

Uppgifterna för omsättningsstatistiken för övriga tjänstesektorn och för detaljhandeln samordnas med tjänsteproduktionsindex som publiceras månadsvis. Med hjälp av omsättningsstatistiken och deflatorer (prisindex) för respektive bransch kan tjänsteproduktionsindex tas fram för tjänstesektorn i likhet med industrins industriproduktionsindex.

Tillsammans med Industriproduktionsindex ger de båda undersökningarna en bild av hur den ekonomiska utvecklingen ser ut i Sverige.

B.5 Tillgänglighet och förstälighet

5.1 Spridningsformer

Undersökningsresultatet publiceras i ett månatligt pressmeddelande. Materialet finns även tillgängligt i Sveriges statistiska databaser (SSD) och på SCBs hemsida för tjänsteproduktionsindex. Detta sker ca 35 dagar efter undersökt månads slut.

5.2 Presentation

Text, tabeller och diagram över omsättningsutveckling, index och tidsserier redovisas i svenskt och engelskt pressmeddelande, i Sveriges statistiska databaser (SSD) och på SCB:s webbplats.

5.3 Dokumentation

Produkten är dokumenterad enligt SCB:s dokumentationssystem. Dokumentation sker löpande. Dokumentationen innefattar SCBDOK, MetaPlus, produktbeskrivning och arbetsmomentsbeskrivningar.

5.4 Tillgång till primärmaterial

Mikrodata som gör identifikation av objekt möjlig lämnas inte ut. SCB utför på beställning specialbearbetningar av primärmaterial där identifikation av enstaka

företag ej är möjlig.

5.5   **Upplýsningstjänster**

Daniel Wester
Ekonomisk statistik
Näringslivets struktur
SCB
701 89 ÖREBRO
Telefon 019 - 17 68 37
E-post fornamn.efternamn@scb.se

Pernilla Bengtsson
Ekonomisk statistik
Näringslivets struktur
SCB
701 89 ÖREBRO
Telefon 019 - 17 62 72
E-post fornamn.efternamn@scb.se